

ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ

Tato kapitola ukazuje základní zjištění a ukazuje základní vztahy mezi faktory, které v České republice tradičně ovlivňují výsledky ve vzdělávání. Vyjma tradičních indikátorů, např. socioekonomického statusu a běžných třídicích faktorů (jako pohlaví, věk aj.), šetření PISA 2018 pracuje s mnoha specifickými indexy konstruovanými z otázek pokládaných žákům, ev. ředitelům, jejichž konstrukce a základní vysvětlení toho, co vlastně měří, bude součástí každé kapitoly, ve které se s těmito indexy bude pracovat.²

Vztah k četbě (JOYREAD)

"Čtu, jen když musím."
"Četba patří k mým oblíbeným koníčkům."
"Rád/a si o knihách povídám s jinými lidmi."
"Četba je pro mě ztrátou času."
"Čtu jen proto, abych získal/a potřebné informace."

Index měřící vztah žáků k četbě, konstruovaný z pěti otázek.

Čím vyšší je hodnota indexu, tím silnější a kladnější vztah k četbě žák má a naopak.

Orientace na cíl (MASTGOAL)

"Mým cílem je naučit se toho co nejvíc."
"Mým cílem je dokonale zvládnout učivo probírané v hodinách."
"Mým cílem je co nejlépe pochopit probírané učivo."

Index sledující míru orientace žáka na vzdělávací cíl. Konstruován je ze tří otázek.

Vyšší hodnoty indexu značí cílevědomějšího žáka.

Nejdříve začneme popisem výsledků v krajích. Výsledky z krajské úrovně je potřeba interpretovat s opatrností. Metodika sběru dat v šetření PISA není ideální pro zobecňování na úroveň krajů. Důvodem je jejich relativně vysoký počet, v jehož důsledku také připadá relativně nízký počet případů (žáků a škol) na jednotlivé kraje, zejména ty menší. Mapa 1 ukazuje průměrné bodové skóre ze čtenářské gramotnosti, kdy tradičně lepších výsledků dosahují kraje, které jsou bohaté i co se týče socioekonomického rozvoje, jako je hlavní město Praha či Jihomoravský a Zlínský kraj.

² Popisy indexů volně převzaty z oficiálních materiálů OECD.